

FINLANDA

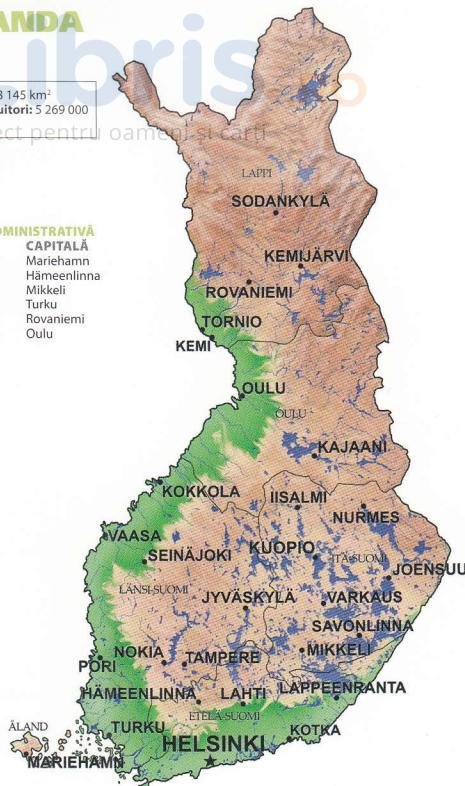
CAPITALĂ
Helsinki

suprafață: 338 145 km²
număr de locuitori: 5 269 000
(în iulie 2014)

IMPĂRTIRE ADMINISTRATIVĂ

DISTRICTE	CAPITALĂ
Åland	Marielhamn
Etelä-Suomi	Hämeenlinna
Itä-Suomi	Mikkeli
Länsi-Suomi	Turku
Lappi	Rovaniemi
Oulu	Oulu

DISTANȚELE ÎNTRU ORAȘE

	Helsinki	Jyväskylä	Lahti	Oulu	Rovaniemi	Tampere	Turku	Vaasa
Helsinki	-	270	103	608	830	178	168	422
Jyväskylä	270	-	170	342	565	148	307	270
Lahti	103	170	-	508	730	129	242	395
Oulu	608	342	508	-	221	488	647	319
Rovaniemi	830	565	730	221	-	712	870	542
Tampere	178	148	129	488	712	-	162	240
Turku	168	307	242	647	870	162	-	331
Vaasa	422	270	395	319	542	240	331	-

finlandeza

ghid de conversație

LINGHEA

Ghid de conversație Linghea

român-finlandez

Libris .RO Ghidul a fost elaborat de colectivul de autori al Linghea S.R.L.
Publicat de editura Linghea din Timișoara, 2015.

Ediția I

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Finlandea : ghid de conversație**

Timișoara : Linghea, 2015

ISBN 978-606-8491-59-2

811.511.113(074.5)

© Lingea s.r.o., 2015

www.linghea.ro

Toate drepturile sunt rezervate.

Niciun fragment al acestei publicații nu poate fi reprodus, copiat sau transmis fără acordul scris al editurii.

Printed in the EU.

Despre limbă	6
Numere	10
Numeralele	10
Expresii comune	12
Formule de salut și de adresare	12
Să facem cunoștință	13
Cum ne luăm la revedere	14
Urări	14
Înțelegerea	15
Cereri, ordine și propuneri	16
Cum ne exprimăm mulțumirea și satisfacția	18
Greșim, ne pare rău și ne cerem scuze	19
Acordul	20
Dezacordul, refuzul	21
Întrebări	23
Exprimarea timpului	26
Timpul	26
Lunile și anii	27
Zilele și săptămânile	29
Orele și minutele	30
Culori și dimensiuni	32
Culorile	32
Dimensiuni și caracteristici	33
Indicatoare	34
Indicatoare	34
Călătorii	42
Cum cerem informații despre drum	42
Controlul pașapoartelor și controlul vamal	43
Formulare, date personale	45
Cu mașina	47
Cu trenul	57
Cu avionul	60
Cu vaporul	64
Transportul în comun	67

Cazarea

Cazarea	69
Cum facem o rezervare ameni și cărti	70
La hotel	71
Cazare la particulari	73
În camping	77

Mâncarea

La restaurant	80
Meniu	82
Aperitive	83
Feluri principale	84
Băuturi	88
Deserturi	90
Mâncăruri specifice	91

În concediu

Vremea	94
Turism	96
Vizitarea orașului	99
Spectacole de seară	102
La bar	104
Flirtul	107

Sport și timp liber

Sporturi de vară	110
Ştrand, piscină, plajă	111
Pescuitul	114
Ciclism	115
La fotbal	118
La fitness	119
Pe terenul de golf	121
La schi	123
La hochei	125

La cumpărături

Cum cumpărăm și cum plătim	128
Bani	130
Magazine și servicii	133
Alimente	134
La drogherie	138

Foto & Video

Îmbrăcăminte și încălțăminte	139
La poștă	140

Situări de urgență

Situări de urgență	145
Probleme cu mașina	147
Accident	150
Primul ajutor	152
La poliție	157

Locuința

Locuința	162
Electrocasnice	165
Baia și toaleta	168

Familia

Membrii familiei	171
Starea civilă	173
Reuniuni de familie	174
Cum facem o invitație	176
În vizită	177

Munca

Locul de muncă	179
Cum căutăm un loc de muncă	183

Comunicare

La telefon	186
La calculator	188

Dicționar finlandez-român

194

Dicționar român-finlandez

238

Elemente de gramatică

286

Informații utile

306

Numeralele

Numerot

Numeralele cardinale

Peruslувut

zero	<i>nolla</i> noka
unu	<i>yksi</i> üksi
doi	<i>kaksi</i> kaksi
trei	<i>kolme</i> kolme
patru	<i>neljä</i> nelje
cinci	<i>viisi</i> vi:sí
șase	<i>kuusi</i> ku:si
șapte	<i>seitsemän</i> seitjemen
opt	<i>kahdeksan</i> kahdeksan
nouă	<i>yhdeksän</i> ühdeksen
zece	<i>kymmenen</i> küm:nen
unsprezece	<i>yksitoista</i> üksitoista
doisprezece	<i>kaksitoista</i> kaksitoista
treisprezece	<i>kolmetoista</i> kolmetoista
paisprezece	<i>neljätoista</i> neljetoista
cincispenzece	<i>viisitoista</i> visitoista
șaisprezece	<i>kuusitoista</i> kusitoista
șaptesprezece	<i>seitsemäntoista</i> seitlementoista
optsprezece	<i>kahdeksantoista</i> kahdeksantoista
nouăsprezece	<i>yhdeksäntoista</i> ühdeksentoista
douăzeci	<i>kaksikymmentä</i> kaksikümmente
douăzeci și unu	<i>kaksikymmentäkaksi</i> kaksikümmentekaksi
douăzeci și doi	<i>kolmekymmentä</i> kolmekümmente
treizeci	<i>neljäkymmentä</i> nelleküm:ente
patruzeci	<i>viisikymmentä</i> visiküm:ente
cincizeci	<i>kuusikymmentä</i> kusikümmente
șaizece	<i>seitsemäenkymmentä</i> seitementeküm:ente
șaptezeci	<i>kahdeksankymmentä</i> kahdeksanküm:ente
optzeci	<i>yhdeksänkymmentä</i> ühdeksenküm:ente
nouăzeci	<i>sata</i> sata

o sută douăzeci**două sute****o mie****două mii****o mie cinci sute optzeci****și trei****un milion****satakaksikymmentä** satakaksiküm:ente**kaksisataa** kaksisata:**tuhat****kaksituhatta** kaksituhatá**tuhatiisataakahdeksankymmentäkolme** tuhatviisisataakahdeksanküm:ente kolme**miljoona** miljoona**Numeralele ordinale**

Järjestysluvut

primul**al doilea****al treilea****al patrulea****al cincilea****al șaselea****al șaptelea****al optulea****al nouălea****al zecelea****al douăzicelea****al treizecilea****al o sutălea****ensimmäinen** ensim:elinen**toinen** toinen**kolmas** kolmas**neljäs** nelies**viides** viedes**kuudes** ku:des**seitsemäs** seitemes**kahdeksas** kahdeksas**yhdeksäs** ühdekses**kymmenes** küm:enes**kahdeskymmenes** kahdesküm:enes**kolmaskymmenes** kolmasküm:enes**sadas** sadas**Fracții**

Murtoluvut

(o) jumătate**unu și jumătate****o treime****două treimi****un sfert****trei sferturi****o cincime****o șesime****o șeptime****o optime****a noua parte****o zecime****o sutime****puolikas, puolet** puolikas, puolet**puolitoista** puolitoista**kolmasosa** kolmasosa**kaksi kolmasosa** kaksi kolmasosa:**neljäsosa** neliesosa**kolme neljäsosa** kolme neliesosa:**viidesosa** vi:desosa**kuudesosa** ku:desosa**seitsemäsosa** seitemesosa**kahdeksasosa** kahdeksasosa**yhdeksäsosa** ühdeksesosa**kymmenesosa** küm:enesosa**sadasosa** sadasosa

Formule de salut și de adresare

Tervehtiminen ja puhuttelu

Bună dimineața.

Bună ziua.

Salut.

Bună seara.

Noapte bună.

Mă scuzați...

Pe mine mă așteptați?

Mă bucur să vă văd.

Nu te-am mai văzut de-un
car de ani.

Ce mai faceti?

Ce faci?

Ce vă mai face familia?

Ati avut o călătorie
plăcută?

L-ați găsit ușor?

N-au fost probleme pe
drum.

Ati mai fost vredodată aici?

Mulțumesc de întrebare.

Eu sunt bine.

Dumneavoastră?

Aşa și aşa.

Nu mă pot plângere.

Arătați bine.

Domnule/Doamnă...

Doamnelor și domnilor!

Hyvästä huomenta. hüve: huomenta

Hyvästä päivää, Hei. hüve: peive; hei

Hei, (arg.) Moi. hei, moi

Hyvästä iltaa. hüve: ilta:

Hyvästä yönä. hüve: üöde

Anteeksi... anteeksi

Odotatko minua? odotatko minua?

Kiva nähden sinua. kiva nehde sinua

En ole nähnyt sinua pitkään aikaan.
en ole nehnüt sinua pitkien aikaa

Mitä kuuluu? mite kuulu?

Miten menee? mitten mene?

Mitä perheellesi kuuluu?

mite perhelesi kuulu?

Oliko sinulla mukava matka?

oliko sinula mukava matka?

Löysitkö helposti? löüsítök helposti?

Matka meni hyvin.

matka meni huvin

Oletko ollut tällä aikaisemmin?

oletko olut teile aikaisemmin?

Kiitos kysymästä. kitos küsimestee

Minulle kuuluu hyväät. Entä sinulle?

minulle kuulu: hüve: ente sinulle?

Siinähän se. simehen se

Ei ole valittamista. ei ole valitamista

Näytät hyväältä. neüet hüvile

Herra/Rouva... hera/rouva

Hyväät naiset ja herrat! hüvet naiset ja herat!

Să facem cunoștință

Tutustuminen

Care este numele
dumneavoastră?

Cum te cheamă?

Mă numesc...

Eu sunt...

Dumneavoastră sunteți
domnul...?

Cine sunteți?

Cine e (acolo)?

Cine e doamna aceea?

Ne cunoaștem?

Vă cunoașteți?

O cunoașteți pe soția
mea?

Vă amintiți de mine?

Ne-am mai întâlnit/văzut
undeva?

De unde ne cunoaștem?

Îmi pare rău, dar nu vă
cunosc.Din păcate, nu-mi amintesc
de dumneavoastră.Dați-mi voie să mă
prezint.Dați-mi voie să v-o
prezint pe soția mea.Îmi faceți cunoștință
cu...?

Ne puteți face cunoștință?

Domnul/Doamna X.

Acesta este soțul/șeful
meu.Voitko kertoa nimesi?
voitko kertoo nimesi?

Mikä sinun nimesi on? mike sinun nimesi on?

Nimeni on... nimeni on

Minä olen... mine olen

Oletteko hera...? oletteko hera?

Kuka olet? kuka olet?

Kuka tuo on? kuka tuo on?

Kuka tuo rouva on? kuka tuo rouva on?

Tunnemeko toisemme?
tun:emeko toiseme?

Tunnetteko toisenne? tun:etteko toisense?

Tunnetko vaimoni?
tun:etko vaimoni?

Muistatko minut? muistatko minut?

Olemmeko tavaneeat aikaisemmin?
olemeko tavaneet aikaisemmin?Mistä me tunnemme toisemme?
miste me tun:ememe toiseme?Pelkään pahoin etten tunne sinua.
pelken:pahoин etten tunne sinuaIkävä kyllä en muista sinua.
ikeve külle en muista sinuaSaanko esitellä itseni?
sanko esittele iteniSaanko esitellä sinulle vaimoni.
sanko esittele sinule valmoniEsittelisitkö minut...?
esitelisitkö minut?

Voisitko esitellä meidät?

voisitko esitelle meidät?

Tässä on X. tese: on eks

Tässä on mieheni/pomoni.
tese: on mieheni/pomoni

Aceştia sunt colegii mei.

Îmi pare bine (să vă cunoşti).

Mi-a părut bine să vă cunoşti.

Plăcerea e de partea mea.

Nämä ovat työtovereitani.
neme ovat tūotovereitani
Hauska tavata.
hauska tavata
Oli hauska tutustua.
oli hauska tutustua
Ilo oli minun puolellani.
ilo oli minun puolellani

Cum ne luăm la revedere

Hyvästely

La revedere.

Pa!

Ai grija de tine!

Pe curând.

Ne vedem mâine.

La revedere.

Transmiteți-le salutări din partea mea.

Îmi pare rău, mă grăbesc.

Trebuie să plec.

N-am timp.

Ne vedem mâine la...

Ne auzim!

Te sun!

Näkemiin. nekemin
Hei hei!, Moi moi! hei hei!, moi moi!
Voi hyvin! voi huvini!
Nähdään. nehden:
Nähdään huomena. nehden huomena
Hyvästi. hüvesti
Kerro minulta terveisä.
kerro minulta terveisie
Anteeksi, minulla on kiree.
anteeksi, minula on kire
Minun pitää mennä. minun pite: mene
Minulla ei ole aikaa. minula ei ole aika:
Nähdään huomena...lla.
nehden huomena...lla
Ota yhteyttä! ota ühteüle!
Soitan sinulle. soitan sinulē

Urări

Toivotukset

Noroc! (la ciocnit)

Noroc! (la strănut)

Felicitaril!

Baftă!

Terveydeksil!, Kippis! terveüdeksil, kipis!
Terveydeksil! terveüdeksil!
Onneksi olkoon! onteksi olkon!
Onnea! onnea!

Distracție plăcută!

Călătorie plăcută.

Drum bun!

Să vă întoarceți cu bine!

La mulți ani!

Sincere condoleanțe.

Paște fericit!

Crăciun fericit!

Un an nou fericit!

Bravo!

Baftă!

Vă ţin pumnii.

Pitääkää hauska! piteke: hauska!

Hyvä matka. hüve: matka:

Turvallista matka. turvalista matka:

Palatkaa ehjänä takaisin!

palatka: ehiene takaisin!

Hyvä syntymäpäivä!

hüve: sündümepeived!

Osanottoni. osanotoni

Hyvä pääsiäistä! hüve: päästeiste!

Hyvä joulua! hüve: joulua!

Hyvä uutta vuotta! hüve: u:ta vuotta!

Onnenpekkä. onzempeka

Lykkyä tykö! lüküe tükö!

Pidän peukkuja. piden peuk:ua

Înțelegerea

Ymmärtäminen

Poftum?

Scuze, nu înțeleg.

Nu v-am înțeles bine.

Puteți să repetați?

Ce-ați spus?

Înțeles greșit.

Trebuie să fie o

neînțelegere.

Trebuie să existe o

explicație.

Puteți să-mi explicați?

Korbiți englez/germană/

franceză/spaniolă/

italiană/rusă?

Grăbesc doar un pic

germană.

Korbiți mai rar, vă rog.

Anteeksi mitä? anteeksi mite?

Anteeksi. En ymmärrä. anteeksi en üm:ere:

En ihan ymmärtänyt sihua.

en ihan ümertenüt sihua

Voisitko toisista? voisitko toista?

Mitä sinä sanoit? mite sine sanoit?

Ymmärsit minut väärin. ümersit minut verin

Sen on täytynyt olla väärinymmärrys.

sen on teütünüt ola verinnumerüs

Täle täytyy olla jokin selvits.

tele teütü: ola iokin selvits

Voisitko selittää sen minulle?

voisitko selite: sen minute?

Puhut englant/sakska/ranskaa/

/espanja/italiaa/venäjää? puhut

ennlant/saks/a/ranska/espانيا/italia/veneile?:

Puhun vain vähän saksaa.

puhun vain velen saksaa:

Voisitko puhua hitaammin?

voisitko puhua hitammin?

Ce înseamnă asta?

Îmi puteți da mai multe detalii?

Îmi puteți nota pe ceva?

Puteți să-mi desenea?

Cum se pronunță acest cuvânt?

Mă întregești?

Înțeleg.

Ați înțeles?

E clar acum?

Înțeleg.

Îmi pare rău, tot nu (vă) înțeleg.

Mă corectați dacă greșesc?

Mită se tarkoittaa? mite se tarkoita:?

Voisitko kuvaila sitä tarkemmin? voisitko kuvaila site tarkemmin?

Voisitko kirjoittaa sen minulle? voisitko kirjoita: sen minule?

Voisitko piirtää sen minulle? voisitko piirte: sen minute?

Miten tämä sana lausutan? miten teme sana lausutan?

Ymmärrätkö minua? ümber:etkö minua?

Ymmärrän. ümeren

Ymmärsitkö? ümersitkö?

Onko asia selvä? onko asia selve?

Ahaal, Nyt tajusin. aha!: nüt talusin

Olen pahoilani, en vieläkään ymmärrä. olen pahoilani, en vieleken ümtere

Voisitko korjata minua, jos teen virheen? voisitko korjata minua, jos teen virhen?

Cereri, ordine și propunerি

Pyyynnöt, käskyt ja ehdotukset

Mă puteți ajuta?

Îmi puteți da...?

Îmi puteți spune...?

Vă pot ruga ceva?

Îmi puteți da un sfat...?

Ați putea să vă ocupați de asta?

Mi-ar plăcea să...

Aș vrea să vă întreb...

Sunteți amabil să...?

Ar fi posibil să...?

Aș dori să vorbesc cu...

Voitko auttaa minua? voitko auta: minua?

Saisinko...? saisinko?

Voitko kertoa minulle...?

voitko kertoa minule?

Tekisitkö minulle palveluksen?

tekisitkö minule palveluksen?

Neuvoisitko minulle...? neuvoisitko minule?

Voisitko hoitaa sen?

voisitko hoita: sen?

Olisi mukava... olisi mukava:

Voisinko pyytää sinua... voisinko püte: sinua

Olisitko kiltti ja...? olisitko kiltti ja?

Olisiko mahdollista...? olisiko mahdolista?

Haluaisin puhua ...n kanssa.

haluaisin puhua ...n kanssa.

Aș dori să stabilim o întâlnire.

Am putea să ne întâlnim?

Ați putea să aşteptați o clipă?

Pot să împrumut asta?

Pot să vin cu voi?

Veniți să mă luați?

Puteți să-mi dați...?

Poftim.

Aș vrea să stiu dacă...

Puteți să afli asta (pentru mine)?

Mă scuzați, am nevoie de...

Pot să vă ajut?

Caut...

Mă puteți duce acolo?

Cel mai bine ar fi să...

Ați vrea să...?

Ce-a zice de...?

Am putea (să mergem la)...?

Vieniți cu noi?

Dacă nu vă deranjează.

Nă deranjează dacă...?

Sunteți de acord?

Nă interesează?

Vrei să il/o vedetă?

Să-l chem?

Sunteti sigur?

De ce nu?

Cum doriti?

Nă trebuie să...

Așteptați un moment, vă rog.

Puteți intra.

Haluaisin sopia tapaamisen.

haluaisin sopia tapaamisen

Voisimme tavata? voisimeko tavata?

Voisitko odottaa hetkisen?

voisitko odota: hetkisen?

Voinko lainata sen? voinko lainata sen?

Voiniko liittyä seuraanne?

voinko liittää seuraanee?

Haetko minut? haetko minut?

Ojentaisitko minulle...? ojentaisitko minute?

Ole hyvä. ole hüve

Onkohan... onkohan

Voitko selvitää asian?

voitko selvitää: asian?

Anteeksi, minun täytyy...

anteeksi, minun teetü:

Voinko auttaa sinua? voinko autta: sinua?

Etsin... etjin

Voisitko viedä minut sinne?

voisitko viede minut sine?

Parasta olisi... parasta olisi

Haluaistikö...? haluaistikö?

Miten olisi...? miten olsi?

Voisimme (mennä)...

voisime (mene)

Liitykö seuraamme? liitükö seuraame?

Mikäli se ei haittaa. mikeli se ei haitta:

Haittaako, jos...? haittaako, los?

Oletko samaa mieltä? oletko sama: miele?

Kiinnostaka se sinua? kiinostako se sinua?

Haluaistikö nähdä sen?

haluaistikko nehde sen?

Soitanko hännelle? soitanko henelle?

Oletko varma? oletko varma?

Miksi ei? miksi ei?

Kuten haluat. kuten haluat

Sinun täytyy... sinun teetü:

Odottaisitko hetken.

odottaisitko hetken

Nyt voit mennä sisään. nüt voit menne sisen

aakkoset *pl alfabet*aamiainen *n* mic dejun; syödää aamiaista la luu micul dejun *pameni si sieni*aamaislaisaloitius *n* cazaré cu mic de-jun inclusaamu *n* dimineață; kymmeneltä aamulla la zece dimineațăaamupäivä *n* dimineațăaasi *n* măgarAsia *n* Asiaaasialainen *adj* asiatic/-ă ◆ *n* asianicabortti *n* avortadapteri *n* adaptoragressiivinen *adj* agresiv/-ăahdas *adj* strâmt/-ă (haine etc.)aihe *n* subiect al ceva (lucrare, dezbatere etc.), temă (de discuție etc.)aika *n* 1 timp 2 perioadă 3 sezon 4 moment (clipă) ◆ *adv* destul◆ *part* destul de ► oikeaan alkaaan tuleva devreme; sillä aiakaan intră timp;

sillä aiakaan kuu în timp ce; yhtä aiakaan deodatā (în același timp); jnk ajan pen-tru (o perioadă de timp etc.); lähtöaika/

saapuminisaika ora plecării/sosirii

aikaisemmin *adv* înainte, mai devremeaikaisin *adv* devremeaikakauslehti *n* revistăaikamuoto *n* timp (gramatical)aikana *post* 1 în timpul a ceva 2 în (cât timp)aikataluul *n* orar (mersul trenurilor etc.), plan (de activitate etc.)aikuihen *adj* adult/-ă ◆ *n* adultaina *adv* 1 intotdeauna, totdeauna 2 de fiecare dată (meru) 3 pentru totdeaunaaine *n* 1 substanță 2 preparat (substan-tă)

3 materie (la școală etc.)

ainoa *adj* singurul/singura ◆ *num* un singurairo *n* vâslăaisti *n* simț (vâz, miros etc.)aita *n* 1 garđ 2 obstacol (în atletism etc.)aitaus *n* îngrădirutăaito *adj* adevarat/-ă (autentic etc.)aivan *adv* 1 total 2 bun (inceput, sfărșit etc.)aivot *pl* creier**aivotärähdyks** *n* contuzieajaa *v* 1 a merge pe ceva (pe bicicletă etc.) 2 a conduce (mașina) 3 a intra undeava, în ceva (cu mașina) 4 a măna pe cineva/ceva undeava (caii etc.) 5 a determina pe cineva să facă ceva (nevoit) 6 a rade, a bârbieri

► parta a se bârbieri, a se rade; ~ pummillua a face blâtlut; ~ ulos jstk a ieși de undeava (cu mașina etc.); ~ jnk läpä a implemen-ta (o lege etc.); ~ jkn pääle a călăc-pe cineva/ceva (un pieton etc.); ~ jktka takaa a urmări pe cineva (poliția etc.); ~ jku/jk/jstk pois a izgoni pe cineva/ceva, a izgoni pe cineva de undeava (a obliga să plece); ~ jnk ympä-ri a ocoli pe cineva/ceva

ajaja *n* șoferajankohta *n* termen (data)ajankohtainen *adj* actual/-ăajatella *v* 1 a se gândi la ceva/cineva 2 a se gândi la ceva (a lăua în considerare) 3 a crede (a avea o părere)ajatus *n* 1 gând 2 idee (gând)ajelu *mennä ajelulle* a da o tură (mașina, bicicleta etc.)ajoiissa *adv* la timpajokortti *n* carnet de șoferajomatka *n* călătorie (cu mașina)ajoneuvo *n* vehiculakseli *n* axăaktiivinen *adj* activ/-ăala *n* 1 suprafata 2 arie (de activitate)alaiakäinen *adj* minor/-ă (sub vârstă legală)alakerrassa *adv* la parteralakertaan *adv* pe scări în josalamäkeen *adv* la vale, în josalas *adv* în josalaston *adj* gol/goală (fără haine)

ale lichidare de stoc

alenennus *n* discount (pret) ► antaa jkille

alenunnusta a face cuiva o reducere de către

alenussmyntti *n* lichidare de stocaihaalla *adv* josaikulukutunelli *n* pasaj subteranalkaa *v* începe (eveniment)alkoholi *n* alcoolalkoholipitoinen *adj* alcoolic/-ăalkoholisti *n* alcoolicalkoholiton *adj* fără alcoolalku *n* incepțăalkuperäinen *adj* 1 original/-ă 2 na-

tal/-ă (tară etc.), indigen/-ă

alkuuruoka *n* aperitivalla *post sub ceva*allekirjoittaa *v* a semnăta cevaallekirjoitus *n* semnăturăallergia *n* alergie la cevaallerginen *adj* alergic/-ă la cevaaloittelija *n* incepător

alue

1 regiune, teritoriu

2 circum-

scriptie (a unui oraș), județ (regiune)

aluksi *adv* la incepță, inițialalumiinifolio *n* folie de aluminiualus *n* ambarcațiune, vaporaluspaita *n* maioualussa *n* la incepțăalusvaatteet *n* lenjerie intimăambulanssi *n* ambulanță (mașină)Amerikka *n* Americaamerikkalainen *adj* american/-ă◆ *n* americanammatti *n* profesieampiainen *n* vispe

ampua

1 a trage (cu arma)

2 a împuș-

ca pe cineva

ankka *n* rațăankkuri *n* ancorăannos *n* porțieansioita *post* multumită cuiva/la cevaansiot *pl* căstig (venit)

antaa

1 a da ceva cuiva (un cadou)

2 a aloca ceva cuiva (o parte din ceva etc.)

3 a acorda ceva (subvenție, autorizație etc.)

4 a emite ceva (un ordin etc.) ► ~ myötön

jkille/jlk

a da ceva cuiva/la ceva (a face o concep-

sie); ~ periksi

a renunță la ceva; ~ periksi

jkile

tehtäväksi

atribui ceva cuiva/la ceva (o sarcină), a

atribui cuiva ceva (o sarcină); ~ jkile tiedok-

si

a informa pe cineva

anteeksi

anta

a a scuză

a scuză

1 a ierta

jkile/jlk

a ierta ceva/la ceva; ~ pyytää

jkltja

a și cere

sucea de

la cineva

pentru ceva;

Anteeksi.

Mă

scuză!

An-

teeksi?

Pofitim?

(nu am înțeles)

anteeksiyypntö

n

scuză

pentru ceva

antibiootti

n

antibiotic

antikkiesine

n

antichitate

apina

n

maimută

aplodi

pl

aplauze

appelsiini

n

portocală

aprikoosi

n

caisă

apteekki *n* farmacieapu *n* ajutor (sprjinn)arka *adj* timid/-ăarkipäivät *pl* zile lucrătoarearkkitehtuuri *n* arhitecturăarmeija *n* armatăarpa *n* lotoarpajaiset *pl* loterieartikkeli *n* articolarvata *v* a ghici cevaarvio *n* estimarearvo *n* sens al ceva, valoare a cevaarvoesineet *pl* obiecte de valoarearvokas *adj* scump/-ăase *n* armă; aseet *pl* armeasema *n* 1 gară 2 poziție (în societe etc.) 3 funcție (post) 4 poziție (intr-o ierarhie), statut (social)asentaa *v* a instala, a monta (un aparat etc.)asia *n* chestiune (problemă etc.), treabăasiakas *n* clientasiakirja *n* actasianajaja *n* avocatassistanti *n* asistentaste *n* grad (temperatură)asti *past* până laastia *n* 1 veselă 2 recipientastianpesukone *n* mașină de spălat vaseasua *v* a locui undeava (o locuință)asuinpaiika *n* domiciliuasukas *n* locuitorasunto *n* apartamentasuntoauto *n* rulotaauki *adv* deschis de la... la... (magazin etc.)aukiolo *jatkova* ~ servire nonstopaukku *n* deschizătură (gaură, fanta)aurinko *n* soare; ottaa aurinkoa a se bronzaaurinkoinen *adj* însorit/-ăAustralia *n* Australiaaustralialainen *adj* australian/-ă◆ *n* australianautiomaa *n* desert (regiune)auto *n* mașină (automobil); astua autoonautomaatti *n* automatautomaattinen *adj* automatautomaattinen *adj* automat

1 Alfabet și pronunție

1.1 Denumirea literelor din alfabetul finlandez

Respect pentru oameni și cărți

a	[a:]	i	[i:]	q	[ku:]	y	[ü:]
b	[be:]	j	[ii:]	r	[er]	z	[t̪eta]
c	[se:]	k	[ko:]	s	[es]	å	[ruoṭalainen o:]
d	[de:]	l	[el]	t	[te:]	ä	[e:]
e	[e:]	m	[em]	u	[u:]	ö	[ö:]
f	[ef]	n	[en]	v	[ve:]		
g [ghe:]		o	[o:]	w	[kaksois ve:]		
h	[ho:]	p	[pe:]	x	[eks]		

1.2 Pronunția vocalelor

Se asemănă în mare parte cu pronunția vocalelor din limba română.

ä e deschis

ö o închis și rotunjit, ca ò din germană

y i închis și rotunjit, ca ü din germană

Vocalele duble (aa, ää, yy etc.) se citesc ca o singură vocală lungă.

1.3 Armonia vocalică

Un cuvânt finlandez poate cuprinde vocale dintr-o singură grupă din cele două de mai jos:

- vocală posterioară (a, o, u)

■ nukuttaa, kuala, hullu

- vocală anterioară (ä, ö, y)

■ ymmärtää, pyörä, pölli

Cu fiecare dintre aceste tipuri de vocale se pot combina

- vocalele neutre (e, i)

■ laiva, päivä, laki, värä, lääke, lause

Vocalele anterioare și posterioare pot apărea în același cuvânt doar în cazul în care acesta este un cuvânt compus sau un cuvânt împrumutat dintr-o altă limbă. Armonia vocalică trebuie respectată și când se adaugă terminații. De aceea, terminațiile fie conțin doar vocale neutre, fie au două variante (la cazul elativ, -sta/-stă: Saksasta, Jyväskylästä).

1.4 Pronunția consoanelor

Pronunția consoanelor nu diferă foarte mult de cea românească.

Consoanele duble (kk, pp, mm, ll etc.) se pronunță mai accentuat. Nu se pronunță ca două consoane consecutive, cu pauză între ele.

1.5 Accentul și intonația

În limba finlandeză, accentul este întotdeauna pe prima silabă. Intonația este, de obicei, descendentală.

1.6 Transcrierea fonetică

Caracterele speciale folosite pentru transcriere în ghidul de conversație:

[e:] e deschis, între a și e din limba română

[ö] o rotunjit, ca ò din germană

:

sunetul precedent se pronunță lung (pentru consoane)

2 Principiile de bază

2.1 Formarea cuvintelor

Limba finlandeză folosește, ca procedeu de formare a cuvintelor, aglutinarea – legarea sufixelor și terminațiilor de baza cuvântului. Un cuvânt poate avea un sens pe care în română îl vom exprima cu ajutorul mai multor cuvinte. Mai jos sunt prezentate principiile fundamentale de formare a tipurilor de cuvinte:

- rădăcina verbală: poartă sensul de bază

■ kala, talo, maa

- componerea cuvintelor:

rauta	+ tie	= rautatie
rautatie	+ asema	= rautatieasema
pää	+ kaupunki	= pääkaupunki

- terminații:

ravintola	+ ssa	= ravintolassa
tulla	+ mme	= tulemme

- sufixe care formează cuvinte:

kala	kalastaa	kalastaja
kahvi	kahvila	

Respect pentru oamenii și cărți

2.2 Alternanța consoanelor în rădăcina cuvintelor

Unele rădăcini se schimbă prin adăugarea sufixului. Modificările care au loc se asemănă alternanței din limba română **s-ș** pas/pași, **t-ț** frate/frați etc. Aceste rădăcini disting așa-numitele grade tari și slabe.

Cele mai frecvente tipuri de alternanță consonantică

tare	slab	exemplu
pp	p	kauppa – kaupan, lippu – liput, oppia – opin
tt	t	matto – maton, juttu – jutun, auttaa – autan
kk	k	kukka – kukat, pälkka – paikan, nukkuu – nukun
p	v	tapa – tavalla, lupa – luvan, saapua – saavun
t	d	katu – kadulla, sota – sodan, tietaä – tiedän
k	-	aika – aján, jalka – jalat, aikoa – aion
nk	ng	Helsinki – Helsingin, henki – hengen, kenkä – kengät
nt	nn	suunta – suunnan, tuntea – tunnen, kuuntelen – kuunnella
lt	ll	iltä – illan, sisältää – sisällän, valta – vallan
rt	rr	virta – virran, siirtää – siirrä, kertoa – kerron

3 Substantivul și adjективul

Substantivele și adjectivele din limba finlandeză nu au nici articol, nici gen, și se declină într-un singur fel. Principiul de bază este adăugarea terminațiilor cauzale formei corespunzătoare a rădăcinii.

3.1 Rădăcini nominale

Pentru adjective și substantive se disting:

- rădăcina vocalică – grad tare și slab, gradele pot alterna
- rădăcina consonantică – doar la anumite tipuri de adjective și substantive

Tipuri de rădăcină

	voc. tare	voc. slabă	cons.
maa	maa-	(maa-)	-
Suomi	Suome-	(Suome-)	-
iltä	iltä-	illä-	-
valkoinen	valkoise-	(valkoise-)	valkois-

3.2 Cazuri

Cele mai importante cazuri din limba finlandeză

caz	rădăcină	terminație	exemplu
nominativ	voc. tare	-	pöytä
genitiv	voc. slabă	-n	pöydän
partitiv	voc. tare	-a (-ä)	pöytää
	voc. tare	-ta (-tä)	työtä
	cons.	-ta (-tä)	ihmistä
inesiv	voc. slabă	-ssa (-ssä)	pöydässä
elativ	voc. slabă	-sta (-stää)	pöydästä
ilativ	voc. tare	-Vn	pöytään
	voc. tare	-hVn	maahan
	voc. tare	-seen	huoneeseen
adesiv	voc. slabă	-lla (-llä)	pöydällä
ablativ	voc. slabă	-ta (-tä)	pöydältä
alativ	voc. slabă	-lle	pöydälle
esiv	voc. tare	-na (-nä)	pöytänä
translativ	voc. slabă	-ksi	pöydäksi

Tabelul prezintă cele mai importante cazuri nominale, terminațiile la nr. sg. și rădăcinile nominale de care se leagă.

La terminațiile ilativului, „V” marchează repetarea vocaliei finale din rădăcină.

Şase cazuri, de la inesiv la alativ, se folosesc pentru exprimarea relaiei spațiale, adică exprimă așezarea sau direcția de mișcare către un anumit obiect. Sensurile acestora sunt prezentate în tabelul de mai jos:

așezare	din/de la (t)	la/către
exterior (l)	-lla (adesiv)	-Ita (ablativ)
interior (s)	-ssa (inesiv)	-sta (elativ)

În finlandeză, toate componentele unei sintagme nominale se acordă în număr și caz.

■ *nissä pienissä taloissa*

în casele acelea mici